ДЕРЖАРХІВ
Сумської області
Фонд № Р-7641
Опис № 22
Архівний № 904

Управління СБУ
по Сумській області
фильтрационное

ДЕЛО № 11562

Горбачева
Анастасия Ивановна

Начато: 20 декабря 1946 г.
Окончено: 26 августа 1955 г.
На 7 листах

ДЕРЖАРХІВ
Сумської області
Фонд № Р-7641
Опис № 22
Архівний № 904

нався про дальшу долю Василя Тьоркіна. У восьмому номері «Знамени» за 1945 р. опублікована остання, заключна частина поеми О. Твардовського.

У вступній главі «Від автора» поет, звертаючись до свого героя, говорить:

До войны едва в помине.
Был ты, Теркин, на Руси.
«Теркин?»—«Кто такой?» А ныне
Теркин — кто такой?—спроси.
— Теркин, как же?
— Знаем!
—Дорог.
— Парень свой, как говорят.
—Словом, Теркин тот, который
На войне лихой солдат.
На гулянке гость не лишний.
На работе — хоть куда...

Це можна сказати не лише про Василя Тьоркіна, — героя поеми Твардовського, але і про багатьох славних бійців нашої героїчної Червоної Армії. Василь Тьоркін — герой поеми Твардовського — такий, як і мільони радянських бійців. Він такий же, як вони, «человек простой закваски, что в бою не чужд опаски», і так само, як вони —

То серьезный, то потешный
Нипочем, что дождь, что снег,—
В бой, вперед, в огонь кромешный
Он идет, святой и грешный
Русский чудо-человек.

В останній частині поеми ми бачимо Тьоркіна в біді. Він тяжко поранений, лежить на снігу, просякненому кров'ю. Поруч з ним стоїть смерть. Вона умовляє його не опиратися, залякує труднощами і злигоднями, яких не мало ще попереду. Але Тьоркін, стікаючи кров'ю, втрачаючи останні сили, повторює одне: «Я солдат ще живий». Тьоркін виживає. І знову ми бачимо його в поході, на шляху до Берліна, коли вже «бьют Берлину у заставы судный час часы Москвы»...

В заключній частині поеми Твардовського, як і в попередніх, багато гумору, але, як і в усій поемі, жарт чергується з глибоким, що проникає в серце, словом.

Проникливими словами написана глава «Про солдата-сироту», у якого «адресатом белый свет» і «кроме радио... близких родственников нет».,

Так само проникливі рядки поеми, що звернені до нашої великої Батьківщини від імені її славних захисників — воїнів Червоної Армії:

Мать-земля, родная наша,
В дні беды и в дни побед

Мати в відчаї почала дорікати синові:

—Народила виродка на свою голову. Рідну матір кидаєш, а я тобі ще нові чоботи справила, як старшому... Думала, господарем будеш...

Хлопець зняв чоботи і пішов.

«Прийшов він до партизанів босий,— розповідає Вершигора. — став розвідником, бійцем, хвацьким кавалеристом і пройшов з Ковпаком всю Україну — від Путивля до Карпат».

Записки Вершигори допомагають побачити і усвідомити велич тієї боротьби, яку вели радянські патріоти в тилу у ворога, на тимчасово окупованій німцями землі.

Цікаву повість опублікував в восьмому номері журналу «Новый мир» Борис Леонідов. Зветься вона «Третья палата» і присвячена хвилюючій темі повернення інвалідів Вітчизняної війни до трудового життя.

Шість воїнів перебувають на лікуванні в госпіталі. У кожного з них повністю або частково загублений зір. Що робити їм після госпіталю? Куди йти? Ця думка тривожить всіх. І кожен з них обмірковує свою майбутню долю.

Всі, за винятком одного — червоноармійця Петруся Підопригори, обмірковуючи своє майбутнє, менш за все турбуються про матеріальний добробут.

— Не про шматок хліба мова, — говорить капітан Пітомцев, — цим нас забезпечать. Треба своє місце зайняти на землі.

Глибоко хвилюють сторінки повісті, що зачіплюють питання про відносини між інвалідами Вітчизняної війни і їх близькими.

Шофер Микита Тітов має бути виписаний з госпіталю. Але він не одержав ще відповіді від дружини і не знає, як прийме вона його, сліпого.

Коли чекати більш не можна, він вирішує їхати додому, приходячи до єдино правильного висновку:

«Поїду, подивлюсь, якщо не так — заберу дітей. Я можу своє лице показати всім, не з гулянки повернувся без очей. Хороша людина від мене не відвернеться».

І Тітов не помилився. Його дружина трудолюбива робітниця, не відцурається від свого чоловіка—героя, що постраждав в боях за Батьківщину. Вона прийняла його так, як і повинна приймати справжня дружина.

Переконливо показана в повісті сила волі радянських людей, їх впертість в боротьбі за життя. Особливо яскраво

В кінці огляду коротко зупинимось на двох творах, що опубліковані в журналі «Октябрь»: романі сучасного казахського письменника Мухтара Ауезова «Абай» («Октябрь» №№ 7 і 8) і новому романі німецького антифашистського письменника Леона Фейхтвангера «Симона» («Октябрь» №№ 5, 6 і 7).

Роман Мухтара Ауезова присвячений образу великого казахського поета Абая Кунанбаєва. Звертаючись до епохи Абая, письменник детально змальовує суспільні взаємини, що існували в той час, родову ворожнечу і боротьбу, в центрі якої опинився багатий батько Абая — Кунанбай.

Послідовно і уміло розкриває письменник перед читачем характер Абая, його прагнення до світла, до знань, до справедливості. Особиста доля Абая складається трагічно: він повинен протистояти батькові в його жорсткому, що не знає меж, прагненні збагачення; він переживає тяжку любовну драму, через те, що не може з'єднатися з любимою жінкою. Але найстрашнішою трагедією для Абая є трагедія його народу — темного пригніченого багатіями.

— Народ в біді — і я готовий жертвувати собою,—говорить Абай.

І більш ніж власна невдала доля турбує Абая доля рідного народу. Зустрівшись з російським адвокатом, який належав до передових кіл тодішнього російського суспільства, Абай приходить до єдино правильного висновку: відповідаючи батькові на його докір в тому, що він, Абай, горнеться до росіян, син Кунанбая говорить:

— Найдорожче і для народу і для мене—знання і світло. А вони у росіян. Якщо росіяни дадуть мені той скарб, який я марно шукав навколо все життя, тоді можуть вони бути далекими, чужими для мене!

Так остаточно визначає св'й життєвий шлях, мету свого життя, молодий Абай. На цьому закінчується роман.

Тема роману Леона Фейхтвангера взята з життя Франції в роки другої світової війни. В романі зображена молода Симона Планшар. Запалена прикладом національної героїні французького народу Жанни д'Арк, вона робить подвиг — підпалює склади пального, щоб вони не дісталися німцям.

Крім перелічених творів, слід згадати, як такі, що заслуговують на увагу читачів цікаво й майстерно написане оповідання Михайла Пришвіна «Кладовая солнца» («Октябрь» № 7), оповідання

Д-ЖІ

Йосифа Віссаріоновича СТАЛІНА

На зборах колективу „Транссигнал"

Давно клуб ордена Трудового Червоного Прапора заводу „Транссигнал" не бачив у своїх стінах стільки народу. Сюди прийшли від малого до великого. Старі кадровики заводу по праву зайняли перші ряди. У багатьох ордени і медалі. Тут люди трьох поколінь. Стаж найстаріших починається з дореволюційних років. Поряд робітники, що прийшли після Жовтневої революції, а ось і молодь, яка вперше обиратиме в радянський парламент.

Трудова доблесть всіх цих людей привела завод до виробничої слави. Сім раз у 1945 році колективові заводу присуджували за досягнуті успіхи у Всесоюзному соціалістичному змаганні перехідний Червоний Прапор ВЦРПС і НКШ. Завод виконав ще 1 грудня програму 1945 року і за місяць дав понадпланової продукції більше, ніж на 1 мільйон карбованців.

Передвиборні збори відкрив начальник заводу директор-полковник тов. **Фадєєв**. Перше слово він надав старому кадровому робітникові **В. С. Москалюку**. З напруженою увагою 620 чоловік слухали одного з кращих стахановців заводу. Він у своїй промові запропонував висунути кандидатом у депутати Ради Союзу Верховної Ради Союзу РСР товариша **Сталіна**. Сотні людей аплодують пропозиції тов. Москалюка.

(Всі встають. З різних кінців залу лунають вигуки на честь товариша Сталіна: „Хай живе наш рідний батько великий Сталін!", „З ім'ям Сталіка, вперед до нових перемог!" Кілька хвилин триває захоплена овація).

Пропозицію тов. Москалюка підтримує головний конструктор заводу **М. Ю. Євтухов**. Він говорить про велику роль товариша Сталіна, як вождя і полководця, про любов і відданість радянського народу своєму вождю. Ніби у підтвердження його слів, знову гримить овація на честь Генералісимуса Радянського Союзу Й. В. Сталіна.

Один за одним виступають кращі люди заводу. Всі вони підтримують пропозицію про висунення першим кандидатом у депутати Ради Союзу Верховної Ради СРСР Й. В. Сталіна. Фрезерувальник **Петро Корнієнко**, голова заводського комітету **М. О. Виноградов**, комсомолка - стахановка **Невгод** підтримали пропозицію тов. Москалюка.

Здравиця, проголошена Марією Невгод, викликає нову овацію. На честь товариша Сталіна лунають вигуки: „Великому Сталіну слава!"

Колектив заводу одностайно вирішив стати на стахановську вахту на честь висунення кандидатом у депутати Ради Союзу Верховної Ради СРСР товариша Сталіна.

РЕЗОЛЮЦІЯ

Загальних зборів робітників, службовців, інженерів і техніків, комуністів і комсомольців заводу „Транссигнал" НКШ

Обговоривши питання про висунення кандидатів у депутати в Раду Союзу Верховної Ради

риша Сталіна дати свою згоду балотуватися по Київській Ленінській виборчій окрузі.

робітники і службовці Сумського державного педінституту зібралися сюди, щоб висунути своїх кандидатів в депутати Верховної Ради СРСР.

Голова місцевкому тов. Лукаш відкриває збори.

З великим підйомом учасники зборів обрали до почесної президії Політбюро ЦК ВКП(б) і Політбюро ЦК КП(б)У, а почесним головою зборів — вождя народів товариша Сталіна.

Першим виступає секретар парторганізації педінституту кандидат хімічних наук т. Бонь. Він пропонує висунути кандидатом в депутати до Ради Союзу Верховної Ради СРСР Вячеслава Михайловича Молотова, невтомного борця за щастя трудящих нашої Батьківщини.

— Вячеслав Михайлович Молотов, — говорить він, — вірний соратник великого Сталіна, біля 40 років член більшовицької партії. Як Заступник Голови Ради Народних Комісарів СРСР, Народний Комісар Закордонних Справ своєю самовідданою працею він заслужив велику повагу радянського народу. Вячеслав Михайлович Молотов, Герой Соціалістичної Праці, вірний син радянського народу, гідний кандидат в депутати.

Лунають бурхливі оплески на честь товариша Молотова.

Далі слово бере директор педінституту тов. Нукалов.

— Колектив Лебединської МТС висунув кандидатом в депутати Ради Національностей Верховної Ради СРСР хватного бригадира тракторної бригади цієї МТС Яко-

Наш перший канд

З небувалою активністю пройшли загальні збори робітників, інженерно-технічних працівників та службовців Сумсько-Степанівського цукрокомбінату, присвя-

1945г Видом на жительство служить не может

2

Адрес и название лагеря
С. П. П. №154. г. Оппельн.

Удостоверение

1. Выдано Горбаневой Анастасии Викторовне
2 Год рождения 1914г. место рождения
Сумская Обл Охтырский р-н село Охтырка
в том, что он по прибытии из село Фелькер.
с 25/V по 12/VI 1945г содержался в оппельнском проверочно-фильтрационном пункте №154 и следует на постоянное место жительство. Сумскую Обл Охтырский р-н село Охтырка.

Удостоверение по приезде на место жительства, должно быть сдано в местный орган НКВД для получения вида на жительство.
Председатель регистрационной комиссии НКВД СССР

A.

3

С П Р А В К А

Выдана гр-ну Горбачевой Анастасии Викторовне

год рождения 1912, проживающему г. Ахтырка

ул. Сегодня № 1 Вс. в том, что по учетам Ахтырского

РО МВД числится(ась) как репатриантка.

и компроматериалами не располагает.

Нач. Ахтырского РО МВД
капитан (Поповченко)

Прошу сообщить какими Вы располагаете компроментматериалами на гр-ку Горбачеву Анастасию Викторовну год рождения 1912 уроженку г. Ахтырка Сумской обл., проживающую г. Ахтырка 8 сот. а также на ее родственников.

Нач. Ахтырского РО МВД
капитан [signature] /Лосовченко/

27/II 972

Справки.

По учетам Ахтырского
РОМТБ не проходит.

П/о уп. РОМТБ-Баш

28/II-47 г.

Заполняется оперативным сотрудником проверочно-фильтрационной комиссии—со слов проверяемого.

АНКЕТА

на гражданина СССР, возвратившегося в СССР через Польскую границу

1. Фамилия, имя, отчество. Если фамилия, имя, отчество изменены, то когда, почему и какую фамилию носил до изменения.	Гордиенко Анастасия Викторовна нет
2. Год, месяц и число рождения.	1912 г. какого числа месяца не помнит
3. Место рождения (республика, край, обл., район, село по новому адм. делению).	г. Ахтырки
4. Последнее место жительства и адрес: а) до начала войны или призыва в армию, б) до убытия за границу.	г. Ахтырка ул. Гоголя 1
5. Национальность, родной язык, каким иностранным языком владеет, в какой степени.	украинка украинский
6. Партийность. В какой организации состоял до оккупации (плена).	б/п.
7. Где находятся парт., комсомольские документы (когда, куда, кому сдал, порвал, отобраны оккупантами, где, кем).	не было
8. Образование, когда, где учился, что окончил.	неграмотная.
9. Профессия, специальность.	нет
10. Судимость при Сов. власти (кем, когда, за что и мера наказания).	не судима

11. Сведения о трудовой деятельности до оккупации или призыва в Красную армию начиная с 1939 г.:

Даты		Название учреждения, предприятия	Должность, выполняемая работа	Адрес учреждения, предприятия (республ., край, обл., район, село)
Поступления	Увольнения			
1939	1941	мельзавод № 7	чернорабочая	г. Ахтырка

12. Отношение к воинской службе (род войска, последнее звание, кадровый или призван во время войны, когда и каким военкоматом).	не в/об.
13. Участие в боевых операциях (где, когда, в составе каких частей, был ли ранен, контужен). Награды за боевые операции.	нет.

14. Прохождение службы в Красной Армии с 1939 г.:

Даты		Название (номер) части (в состав какого соединения и фронта входила часть)	Должность, звание	Местонахождение части
Зачисления	Отчисления			
		не служила		

15. Где, когда и при каких обстоятельствах попал в плен или окружение.	нет
16. При каких обстоятельствах попал на оккупированную советскую территорию.	При оккупации г. Ахтырки
17. Сколько раз, когда, где задерживался, допрашивался военными, полицейскими органами, гестапо на оккупированной советской территории, по каким вопросам. Если судился, каким судом, за что, срок наказания, где отбывал, кем и когда освобожден; каким другим репрессиям подвергался (сам и семья) со стороны оккупантов.	не привлекался

18. Сведения о роде занятий и месте жительства на оккупированной советской территории:

Даты		Название учреждения, предприятия, фамилия предпринимателя	Должность, выполняемая работа	Адрес местожительства
Поступления	Увольнения			
1941	1943	работала в с/х общине	рабочая	г. Ахтырка

19. Когда и при каких обстоятельствах попал на территорию воюющих с СССР стран или в оккупированную Германией страну (выяснить подробно, попал ли за границу в качестве военнопленного, мобилизованного или выехал добровольно).	в июне 1943 г. насильно отправлена в Германию
20. Вызывался ли за границей на допросы, кем, когда, в связи с чем. Если судился, где, когда, каким судом, за что, срок наказания, где содержался, при каких обстоятельствах и когда освобожден.	не вызывалась и репрессиям не подвергалась

6

21. Сведения о роде занятий и месте жительства за границей:

Даты		Название учреждения, предприятия, фамилия предпринимателя	Адрес учреждения, предприятия (страна, окр., уезд, город, село)	Какую работу выполнял и где жил (точный адрес) и по каким документам
Поступления	Увольнения			
1943	1945	Удаура Гельнер	с. Кайбец г. Эльс	Чернорабочий

22. Служил ли в армиях, воюющих с СССР стран или других воинских антисоветских формированиях (указать в каких частях, когда, должность, звание).	не служил
23. Кого из советских граждан знает как изменников Родине, предателей и пособников (указать фам., имя, отч., установочные данные и в чем выражалась их изменническая деятельность и где они сейчас находятся).	не знает
24. Когда и при каких обстоятельствах вернулся в СССР или прибыл на границу СССР (одиночным порядком или в группе (с кем), явился добровольно или задержан, кем, когда).	в начале мая 1945 г. освобождена частями Красной Армии

25. Сведения о семье и близких родственниках (отец, мать, жена, дети, братья, сестры) по последним известным ему сведениям (с указанием года, даты).

Фамилия, имя и отчество	Возраст	Степень родства	Постоянное место жительства и род занятий до войны	Где проживают (адрес) и чем занимаются (по последним данным), если выбыли с постоянного места жительства (куда), погибли, умерли, откуда ему стало это известно
Горбанева Ирина Викторовна	1910	сестра	г. Ахтырка домохозяйка	г. Ахтырка 8-е ул. Гоголя 1

26. Кто может подтвердить изложенное в анкете: а) за время пребывания в армии; б) за время пребывания на советской оккупированной территории; в) за время пребывания за границей; (указать фамилию, имя, отчество лиц, где они живут и чем занимаются).	1) Мацько Иван 2) Кравченко Сергей ул. Гоголя
27. Что хочет опрашиваемый сообщить о себе дополнительно.	Дополнить ничего не имею
28. Куда опрашиваемый хочет ехать (точный адрес) и что делать.	никуда
29. Перечислить все имеющиеся у опрашиваемого документы, кем когда они выданы и их №№.	нет никаких

ПРИМЕЧАНИЕ: Если некоторые вопросы анкетным путем не будут выяснены, о них проверяемый должен быть допрошен отдельно.

1562

(Штамп УКГБ при СМ УССР по Сумской обл.)

№ 00750 и оставлено для дальнейшего хранения в архиве в фонде секретного дело производства, со снятием с оперативно-справочного учета проходящего лица.

Место для фотокарточки

Пересмотрел Ст. Волченко

Согласен: Нач. 2 отд. УКГБ при СМ УССР по Сумской обл. подп-к Кеник

Заместитель указательного пальца правой руки.

"1" III 1947 г.

Подпись опрошенного Корешкотная

Анкета заполнена "20" VII 1946 г. в г. Ахтырка

проверочно-фильтрационном пункте МВД СССР

Сотрудник Ахтырского РО МГБ

адрес пров.-фильтрац. пункта

Лейт. милиции

должность, звание и фамилия (разборчиво) допросившего

Дафтт

подпись

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

"1" Марта месяца 1947 г. из материалов проверочно-фильтрационного дела видно, что Горбанева Анастасия Викторовна

фамилия, инициалы

находилась в германии с 1943 по 1945 г. В германии была угнана насильно. Компрометирующих материалов не установлено.

РЕШЕНИЕ: Личное дело нетр. в 2-й отд. УМВД г. Сумы.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ФИЛЬТР. КОМИССИИ: Нач. РО МГБ Капитан Волченко

должность, звание и фамилия (разборчиво) подпись

ЧЛЕНЫ КОМИССИИ: Нач. РО МГБ Капитан Федулов

должность, звание и фамилия подпись

Зам. нач. РО МВД Капитан милиции Гапурлов

должность, звание и фамилия подпись

Арх- 11562 11562

Регистрационной лист.

№ 1627 21/III 47 1 с/о к делу

На репатриируемого не служившего в Красной армии, прошедшего регистрацию в СПП №154. в населенном пункте г. Оппельн.

1. Фамилия, имя, отчество? со слов
Горбанева Настасия Викторовна
2. Год и место рождения?
1912 г. Суммской обл. Охтырский р-н с. Охтырка
3. Профессия? колхозница
4. Партийность? б/п.
5. В каком городе или селе жила до убытия из СССР, место работы?
Суммской обл. Охтырский р-н с. Охтырка
работала в колхозе им. Новое Життя.
6. Причина выезда из СССР?
забранна немцами в Германию 1943 г.
7. Сколько раз допрашивалась, задерживалась, арестовалась немцами?
допрашена, задержана, арестована не была.
8. Содержалась ли в спецлагерях противника, наименование лагеря, где именно, что там делала?
ни в каких лагерях противника не находилась.
9. Проходила ли службу в немецкой армии, полиции, воинских частях, госпиталях, строительных батальонах создавшихся противником, служила ли в немецких учреждениях, каких в какой должности?
в немецкой армии и во всех учреждениях не служила.
10. Чем занималась, в качестве кого работала за рубежом?
работала у крестьянина в поле, Гельнер с. Кольбиц.

11. Какие документы предъявила?

документов нет.

12. Где проживают близкие родственники, кто именно?

Сумской обл. Охтырский р-н с. Охтырка

Горбанева Орина Викторовна (сестра)

13. Куда следует на постоянное местожительство в СССР?

Сумской обл. Охтырский р-н с. Охтырка.

Правильность данных мною сверений

подтверждаю подпись: + + +

Зарегистрированный лист заполнила: Гринько

Зарегистрированный лист проверил:

Председатель регистрационной комиссии

НКВД СССР

Удостоверение о постоянном местожительстве

получила: + + +

Прибыла: 25.5.45 г.

Убыла: 19/VI-45 г.

ЗАВЕРИТЕЛЬНАЯ НАДПИСЬ

В данном деле пронумеровано 7 листов

(семь)

«16» XI-92 г.

Должность

Гор.

ЗАВІРЯЮЧИЙ НАПИС

[illegible] пронумеровано 7

семь

«5» января 93

Посада хранит. сдоледов

Підпис

Перевірено

28.09.2026

АРТ 1 С 3803-1